

Nuclear Medicine

“The invisible doctor.....”

.....making almost everything visible!

Nucleaire geneeskunde

Nucleaire geneeskunde is een medisch specialisme, uitgeoefend door nucleair geneeskundigen, dat gebruikmaakt van het verval van radioactieve isotopen voor de *diagnostiek* en *behandeling* van ziekten.

Een specialisme dat een sterke relatie heeft met de nucleaire geneeskunde, is de *radiotherapie*. In tegenstelling tot bij de nucleaire geneeskunde wordt bij de radiotherapie gewerkt met uitwendige bronnen van ioniserende straling, of bronnen die wel inwendig worden toegepast maar die niet vrij in het lichaam kunnen bewegen (*brachytherapie*).

Inhoud [verbergen]

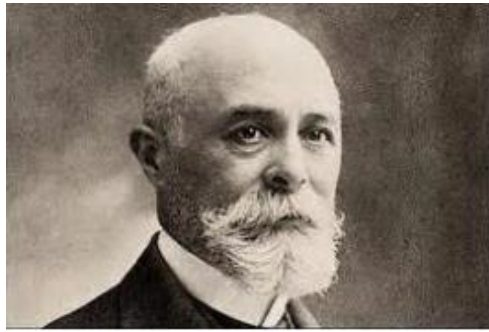
- 1 Nucleairgeneeskundige diagnostiek
  - 1.1 Voorbeelden
  - 1.2 Gamma-camera
  - 1.3 Positronemissie
- 2 Nucleairgeneeskundige therapie
- 3 Isotopen
  - 3.1 De 'technetium-koel'
- 4 Veiligheid
- 5 Zie ook
- 6 Externe links

een medisch specialisme,

door nucleair geneeskundigen,

het verval van radioactieve isotopen

de *diagnostiek* en *behandeling* van ziekten.

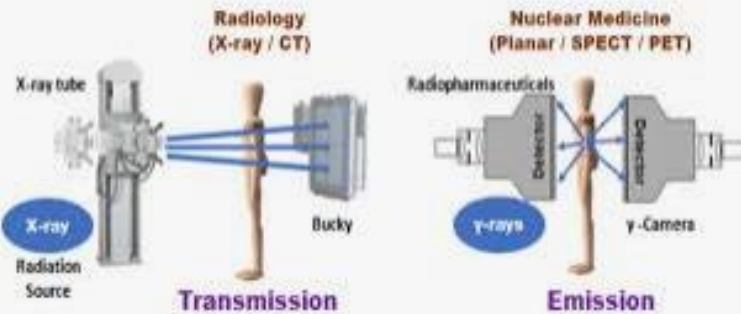
Wilhelm
Röntgen
1895

Henri
Becquerel
1896

Marie
Curie
1898

Hal Anger
1958

Radiology vs Nuclear Medicine

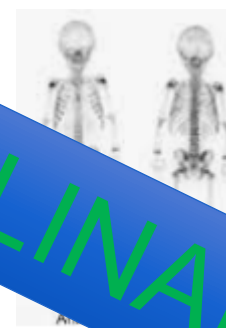
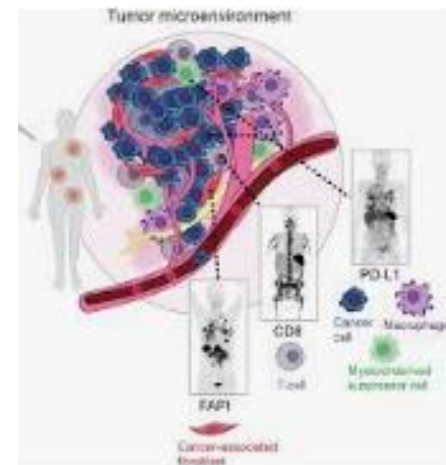
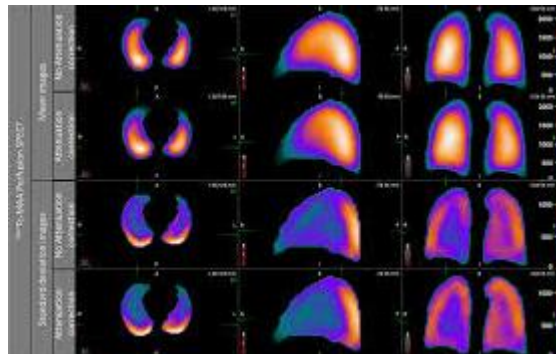
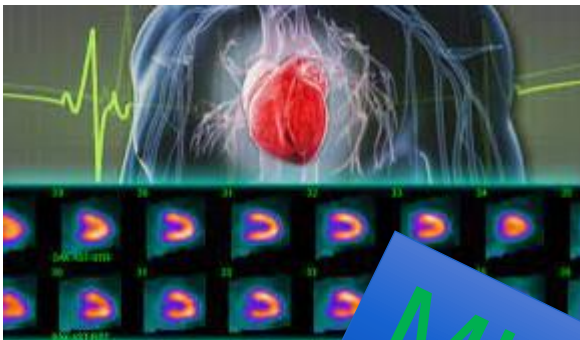

Why is it important?

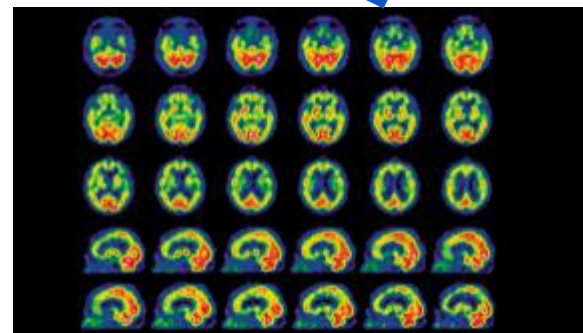
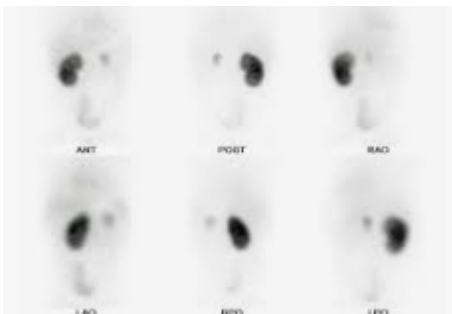
- How is nuclear imaging different from X-ray, CT scan, US, or MRI

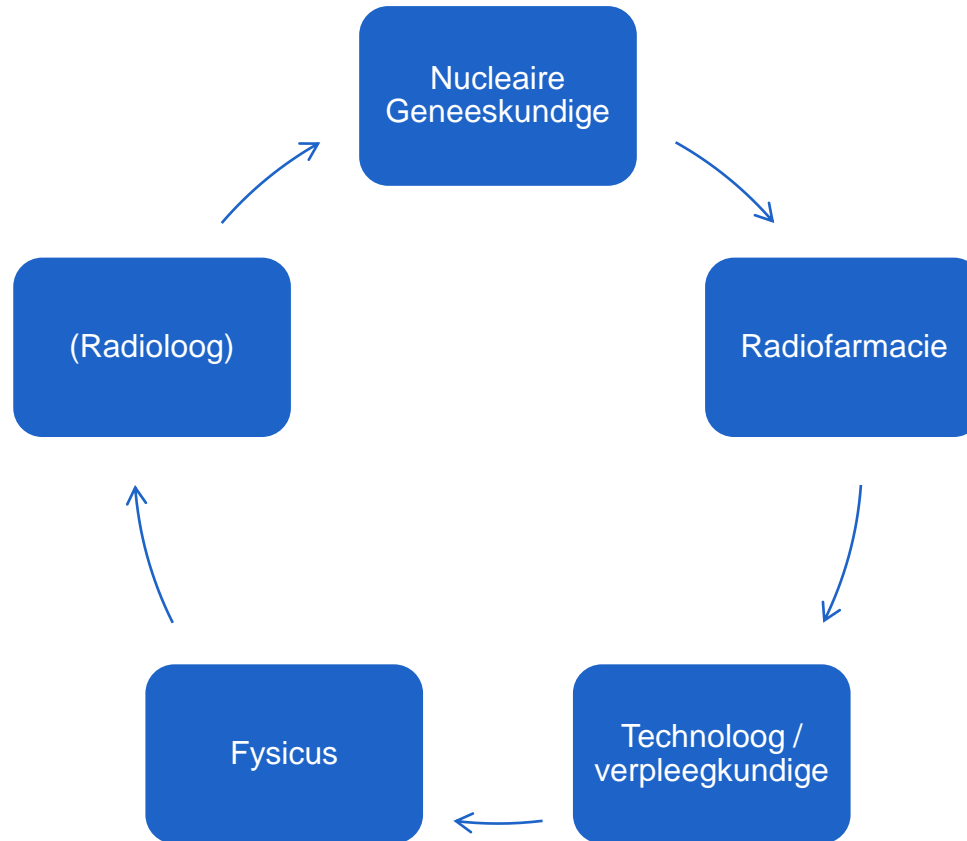
Modality	Anatomy	Physiology	Metabolism	Molecular
CT/X-Ray	High	Low	None	None
US	High	Low	None	None
MRI	High	Medium	None	None
NM(PET, SPECT)	None	High	High	High
Hybrid	High	High	High	High

MULTIDISCIPLINAIR

Teamwork

Radioactiviteit

alpha-deeltjes: He-kernen: sterk ioniserend, weinig penetratievermogen
korte dracht doorheen weefsel

=> niet geschikt voor externe detectie (beeldvorming), wel voor therapie

- elektronen: ioniserend, gemiddeld een korte weglengte doorheen weefsel

⇒ enkel bruikbaar bij therapie

- positronen: gebruikt in PET, geven aanleiding tot gammastraling

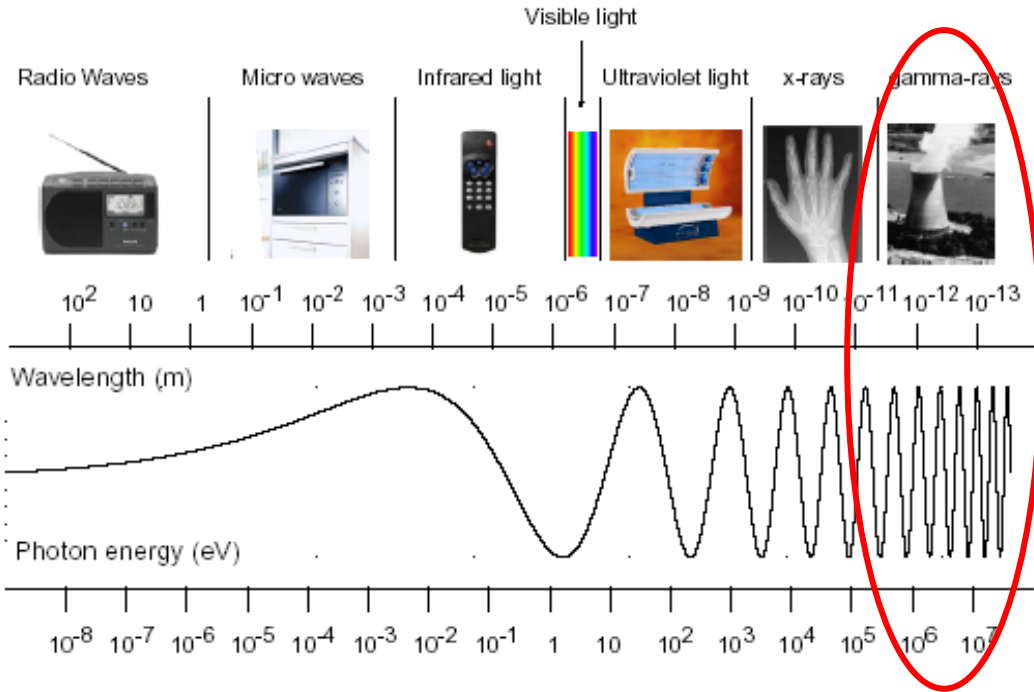
- gammafotonen t.g.v. desexcitatie van een aangeslagen kern
hoog doordringingsvermogen

=> geschikt voor externe detectie (beeldvorming)

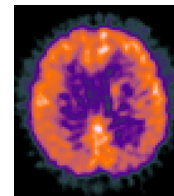
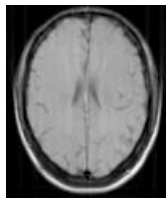
T
H
E
R
A
P
I
E

I
M
A
G
I
N
G

Elektromagnetische straling

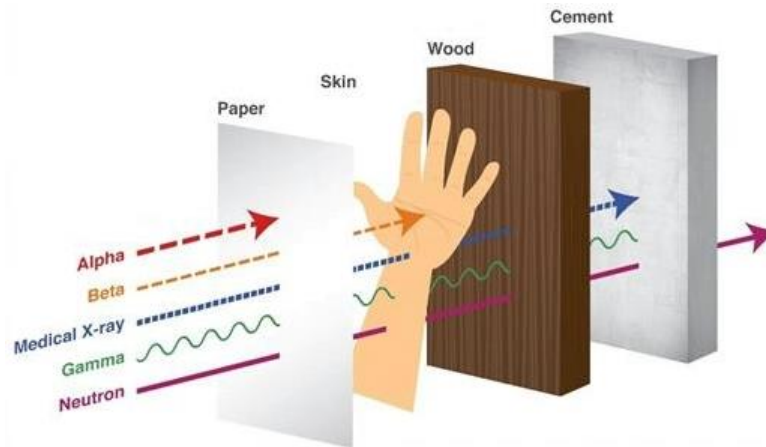
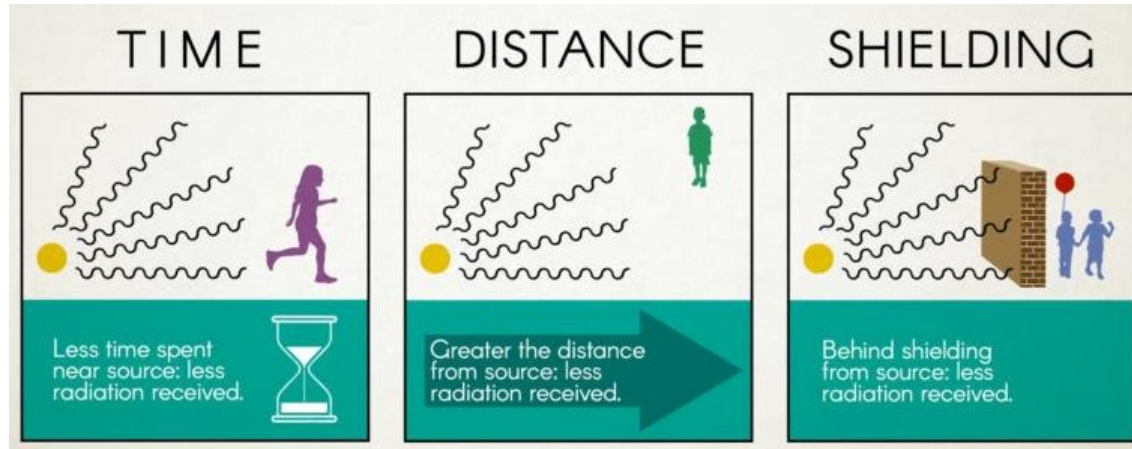

Zichtbaar licht: geen transmissie door menselijk weefsel

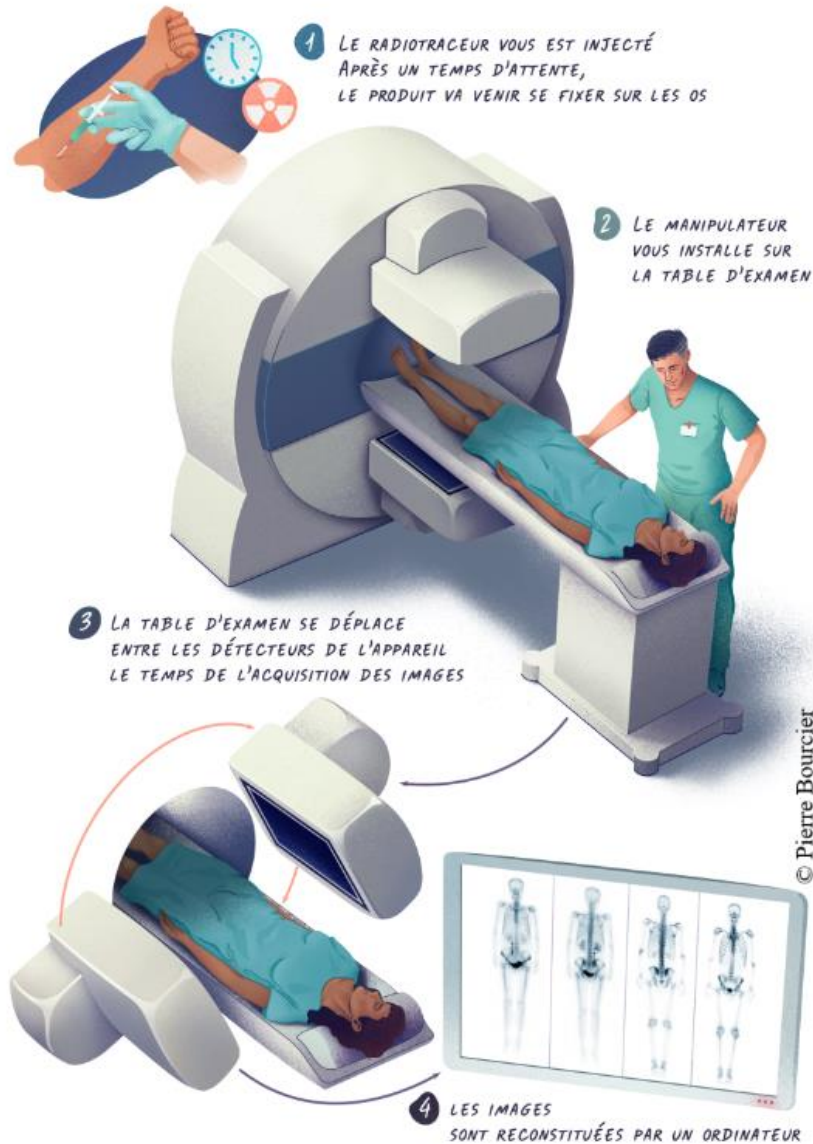
Radioprotectie

Bij diagnostische onderzoeken: "verwaarloosbaar"

BEELDVORMING

Principe

Radiofarmacon = diagnostisch geneesmiddel

▶ COMPLEX:

▶ Geneesmiddelen

- Steriele bereiding (contaminatie voorkomen)

▶ Radioactief

- Radioprotectie

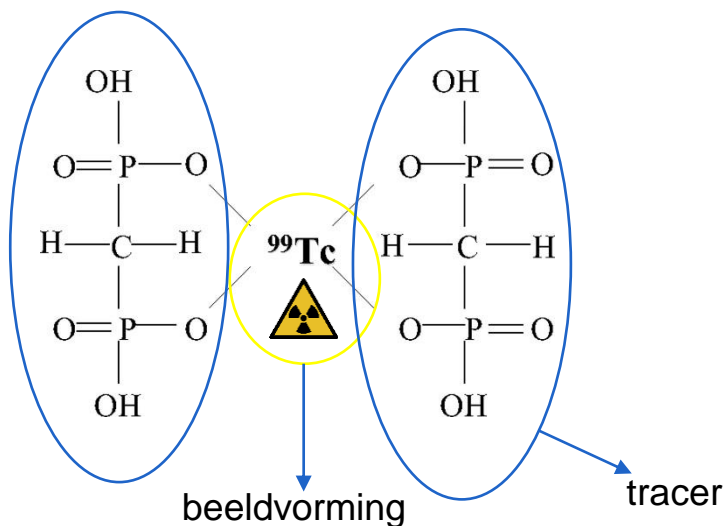

▶ Idealiter

- Gammastraling met juiste energie
- Kort half-leven
- Goedkoop
- Beschikbaar

Conventionele en PET radioactieve producten

- ▶ Radioactieve producten (radiofarmacon) bestaan uit:
  1. Isotoop
  2. Chemische verbinding
- ▶ Verschil tussen producten is verschil in isotopen

Conventionele isotopen	PET isotopen
99mTc, I-123	18F, 11C, 68Ga, 15O
Langere halfwaardetijd (Tc: 6h)	Kortere halfwaardetijd (18F: 120 min; 15O: 2 min)
Lagere energie (300 keV)	Hoge energie (511keV)
Bepaalde loodafscherming	Veel loodafscherming
Detectie van energiestralen door SPECT camera	Detectie van energiestralen door PET camera

Camera's

▶ Gammacamera

- ▶ Conventionele beeldvorming
- ▶ Hybride
- ▶ Dynamisch en statisch

▶ PET-camera

- ▶ Positron imaging
- ▶ Hybride
- ▶ Dynamisch en statisch

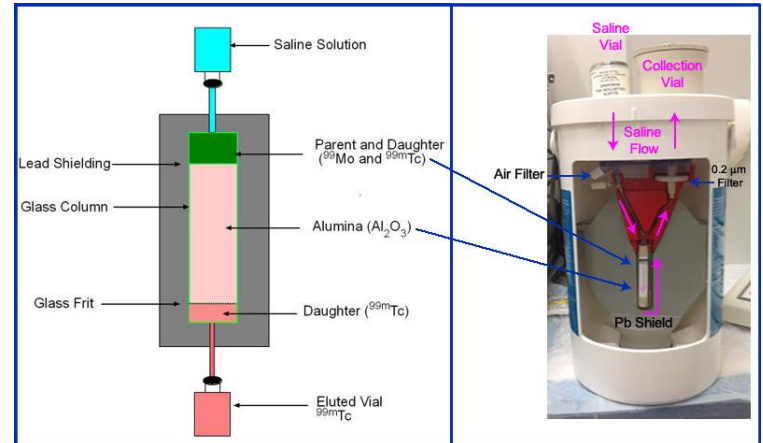
Conventionele NG

- ▶ Producten kunnen in elke dienst NG bereid worden
- ▶ Bereidingen en doseringen gebeuren in hotlab in LAF-kast
- ▶ Kant en klaar kopen

Conventionele NG

- ▶ Zelf bereiden
  - ▶ Elueren (“melken”): Molybdeen 99-Technetium 99m

- ▶ Isotoop koppelen aan chemische molecule

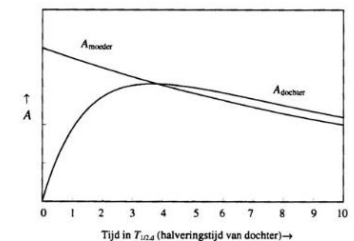
- Koude kits
- Reconstitutie → radio-farmacon
- Doseren in spuit

Moeder-dochter relatie

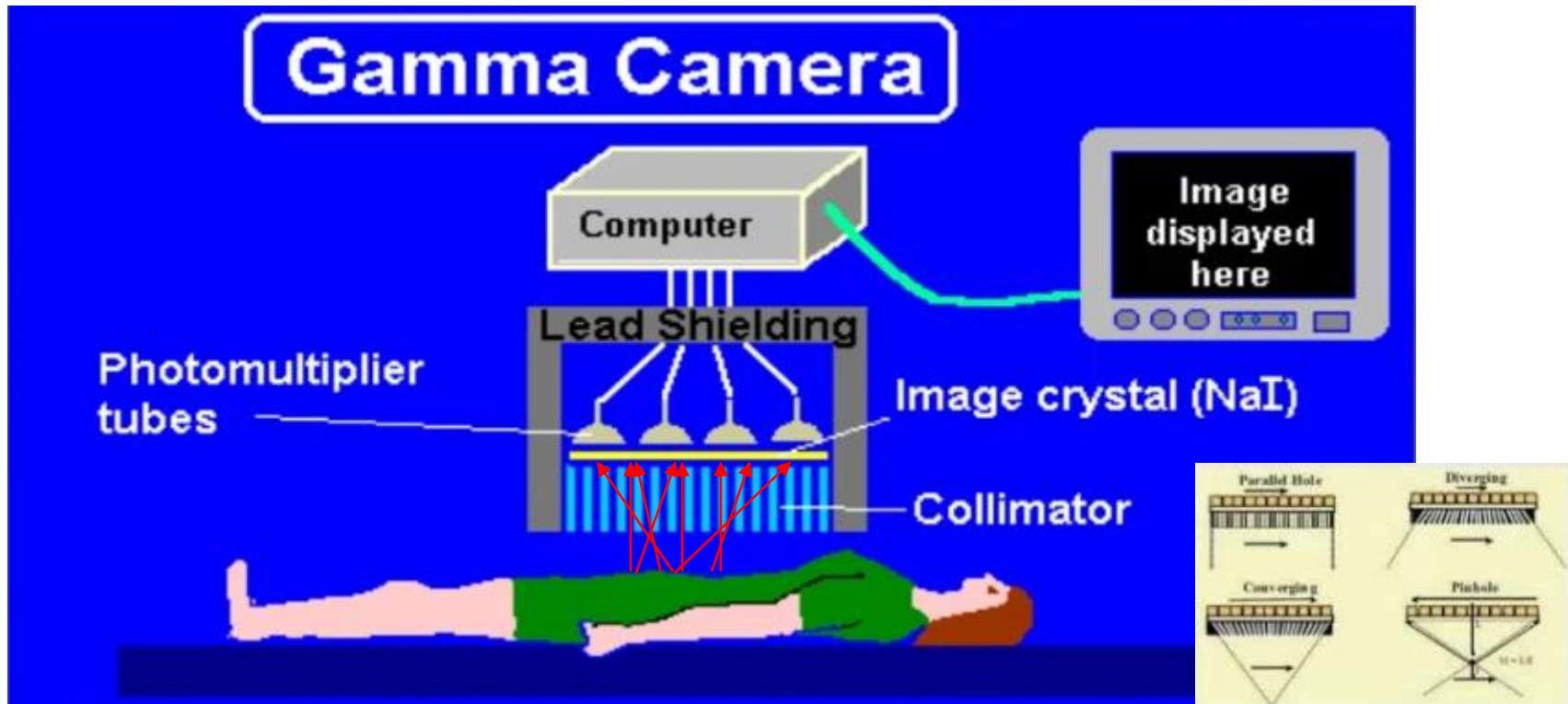
3 compartimenten systeem

$$A_2(t) = A_1(0) \frac{\lambda_2}{\lambda_2 - \lambda_1} \{ e^{-\lambda_1 t} - e^{-\lambda_2 t} \}$$

Gamma camera

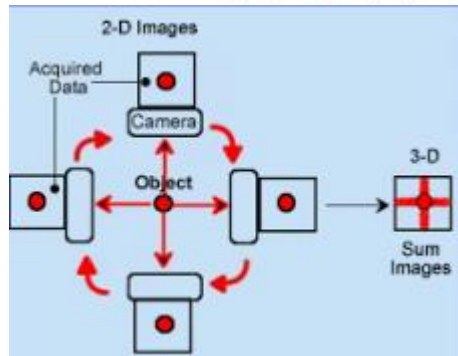
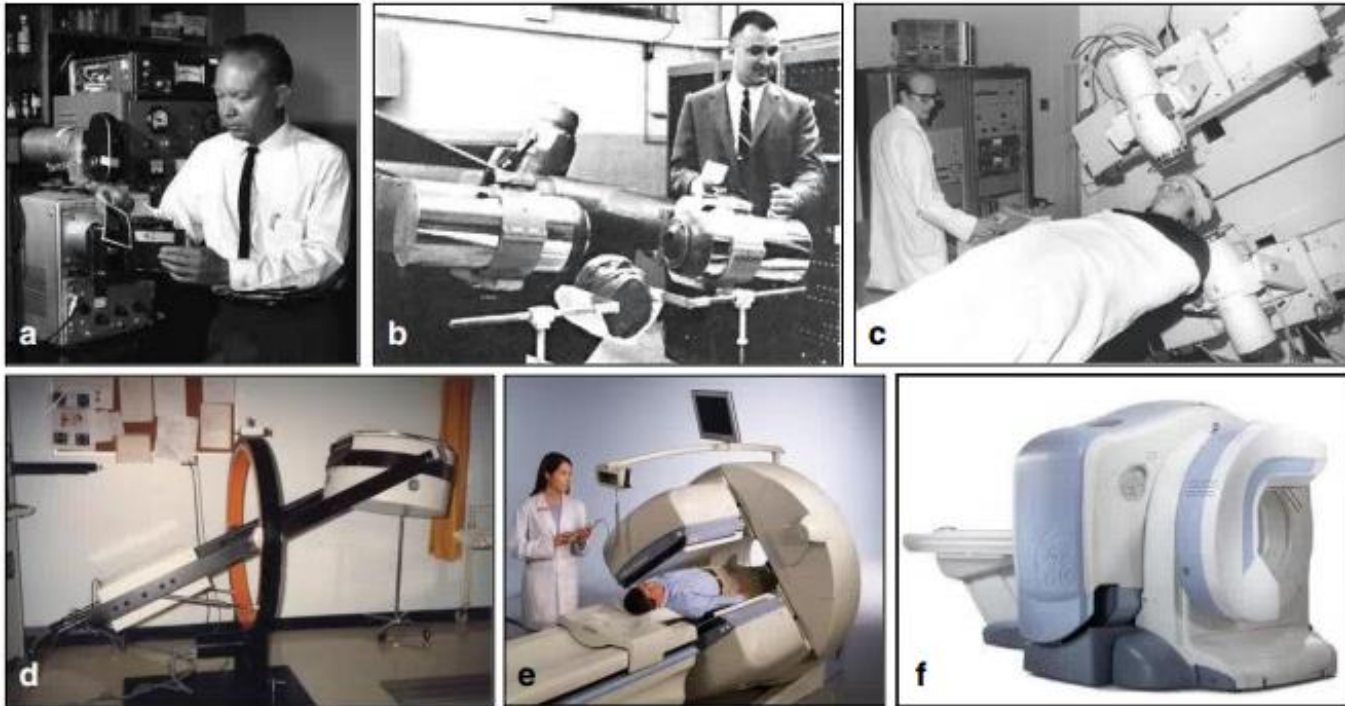
Radioactieve energie (in de radioactieve nucleus)

Gamma elektromagnetische straling (gammastraling wordt uit patiënt gezonden)

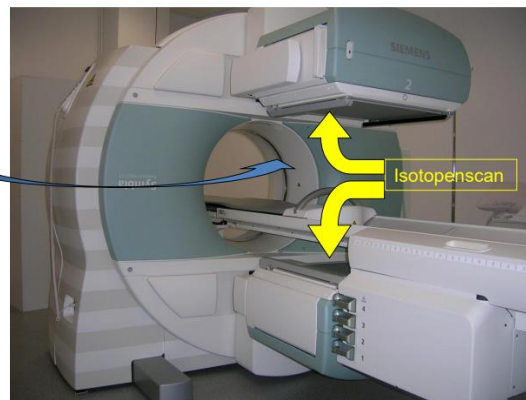
Licht elektromagnetische straling (Crystal)

Elektrische energie (via computer omgezet in beeld)

Gammacamera

CT-scan

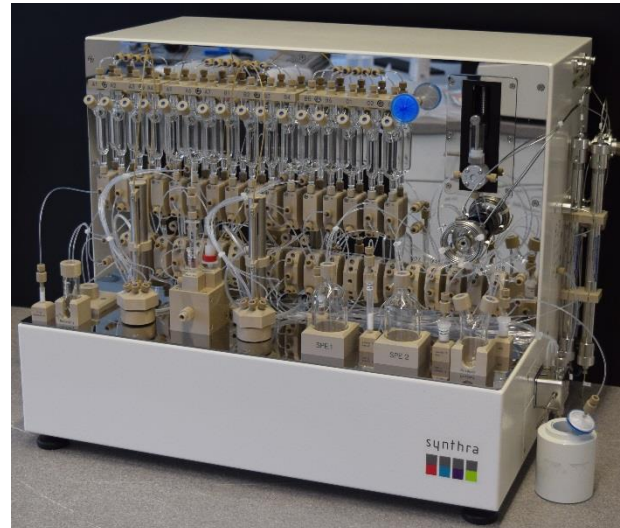

Isotopenscan

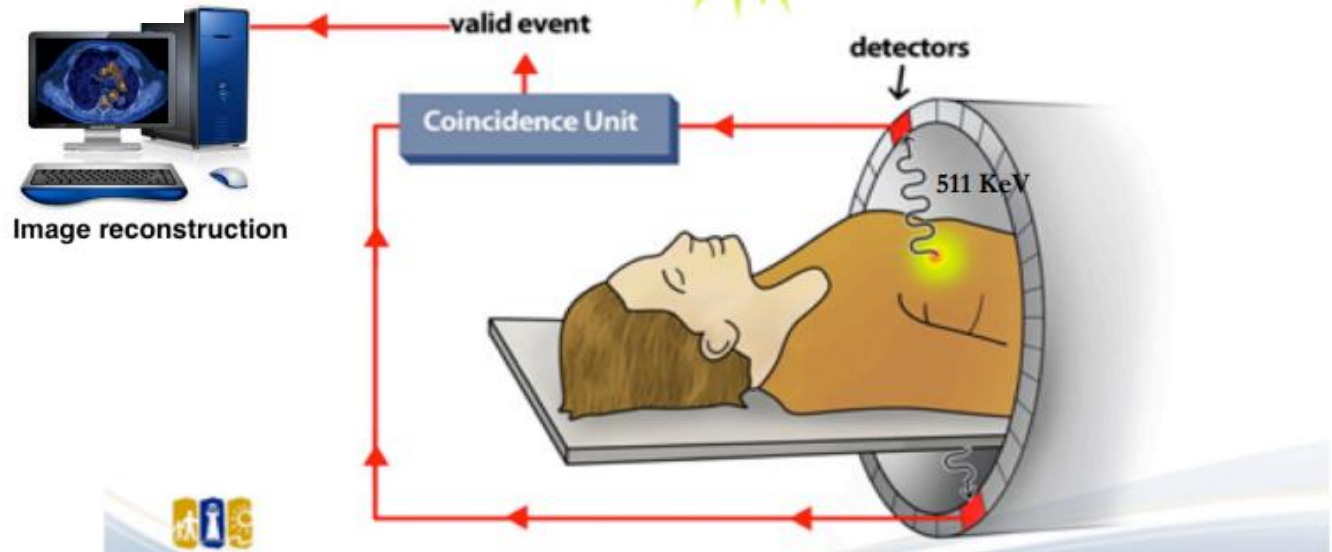
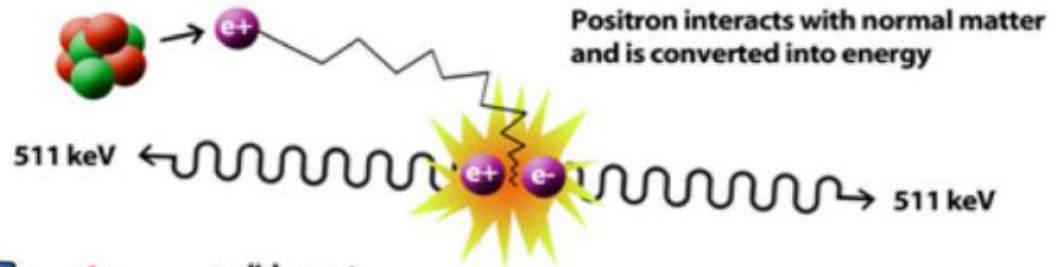
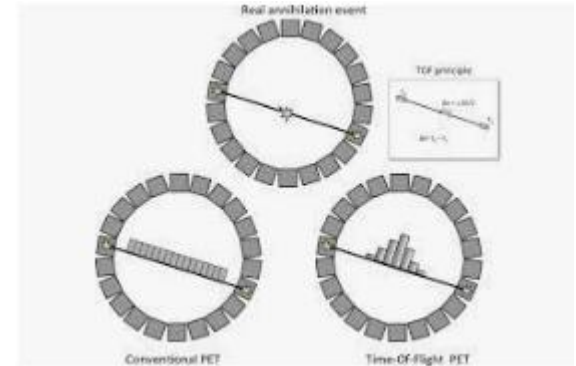
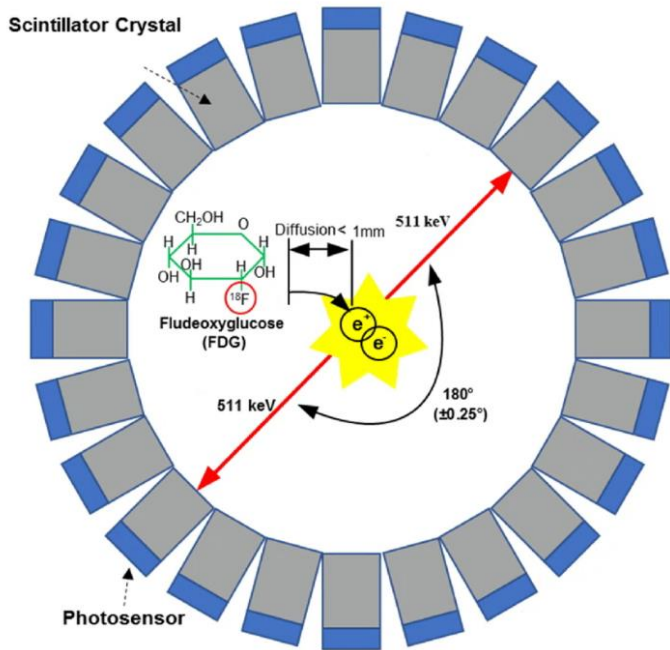

PET NG

- ▶ Producten kunnen enkel gemaakt worden in ziekenhuis met cyclotron en cleanroom
- ▶ Isotoop wordt gemaakt in cyclotron en daarna gekoppeld aan chemische molecule via een specifieke synthesemodule in hotcell

PET camera

PET camera

Figure 1: The first coincidence scanner

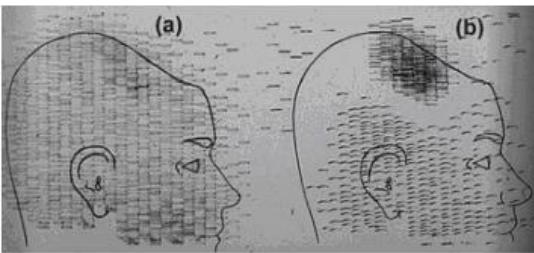
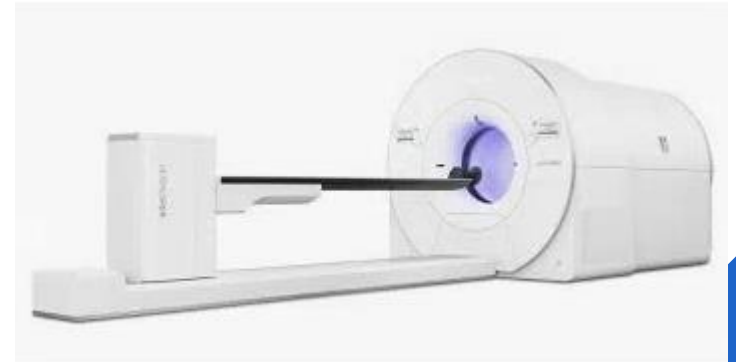
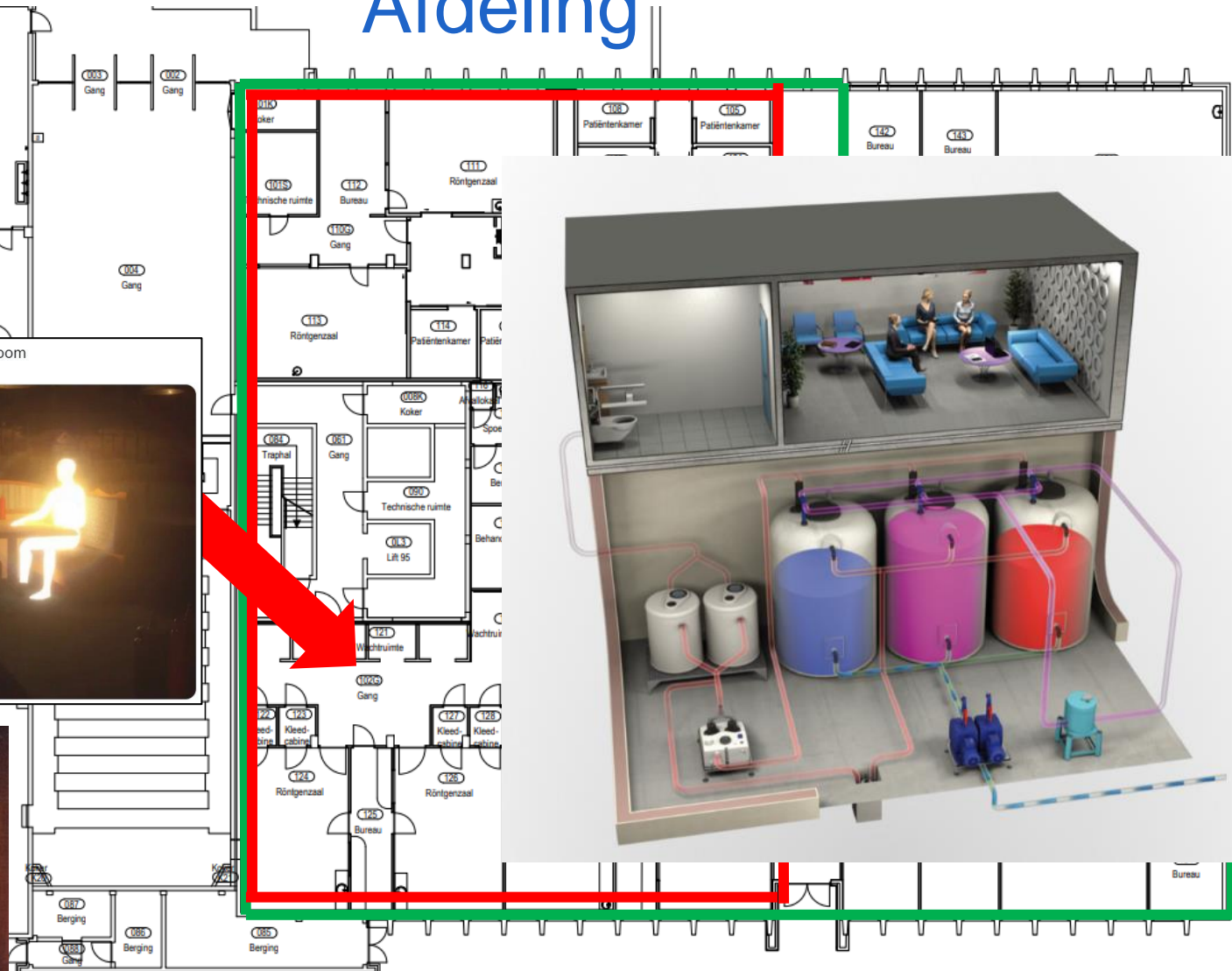

Figure 2: Image formed from the first coincidence scanner

Afdeling

Nuclear Medicine waiting room

STAFPLAN Polikliniek 8
gelijkvloers - Noord

Fysische inventaris :
S:\FACBeh_Tekenzaal\10 Gebouwen UZ Gent\P8 - Polikliniek 8\00 Stafplannen\P8_0.dwg

Printdatum : 13/11/2020

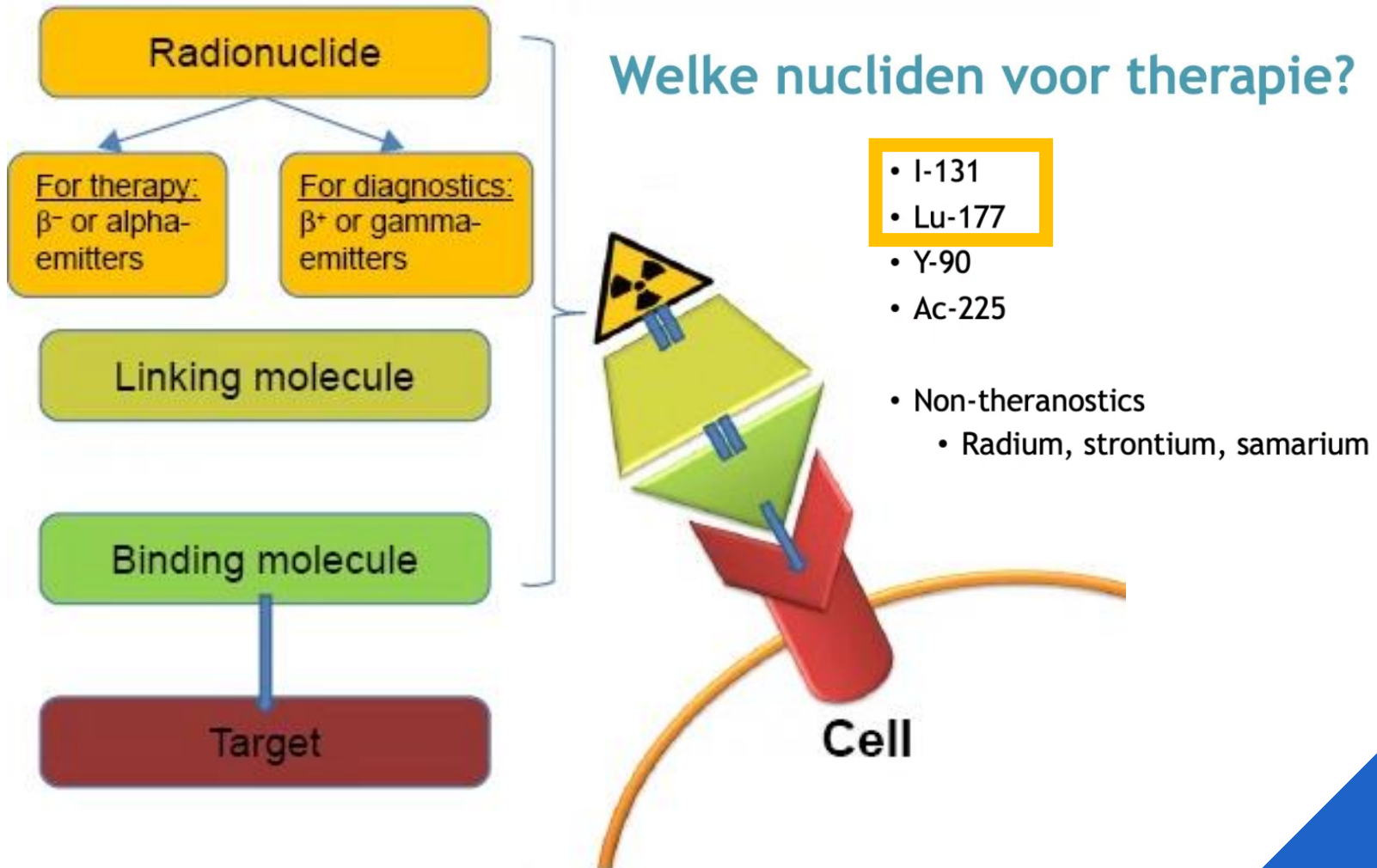
Schaal : 1/250 A3

Figure 1. Warning signs providing information on the control of activities within controlled areas.

THERAPIE

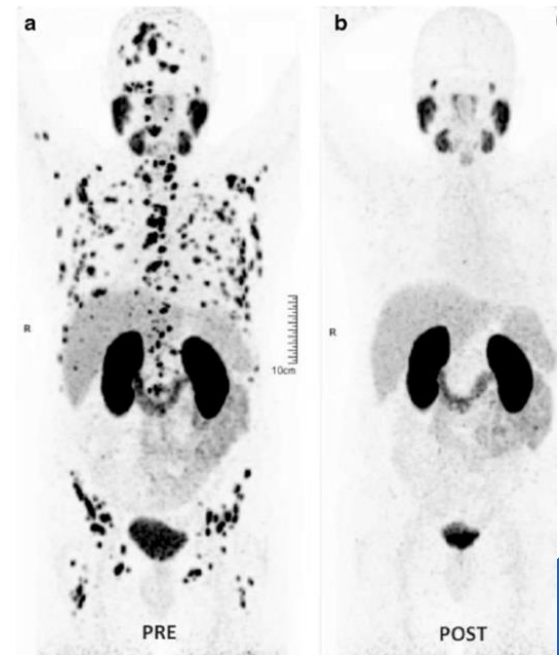
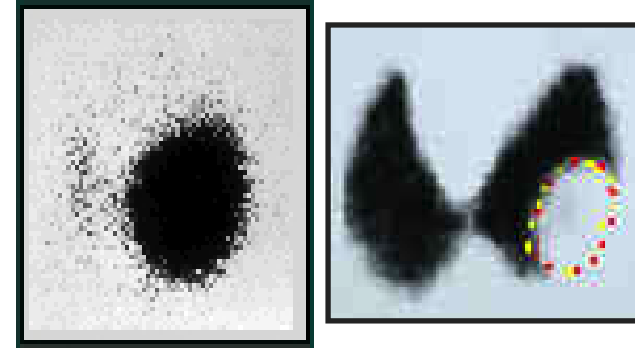
Therapie

Therapie

- ▶ Afhankelijk van dosis en type straling:
  - ▶ opname in isolatie of poliklinisch.
- ▶ Benigne schildklier behandeling (I-131)
  - ▶ Poliklinisch < 15 mCi
  - ▶ Klinisch > 15 mCi
- ▶ Maligne schildklier (I-131): altijd opname
- ▶ Alfa-straler: poliklinisch
- ▶ Alle andere oncologie: opname

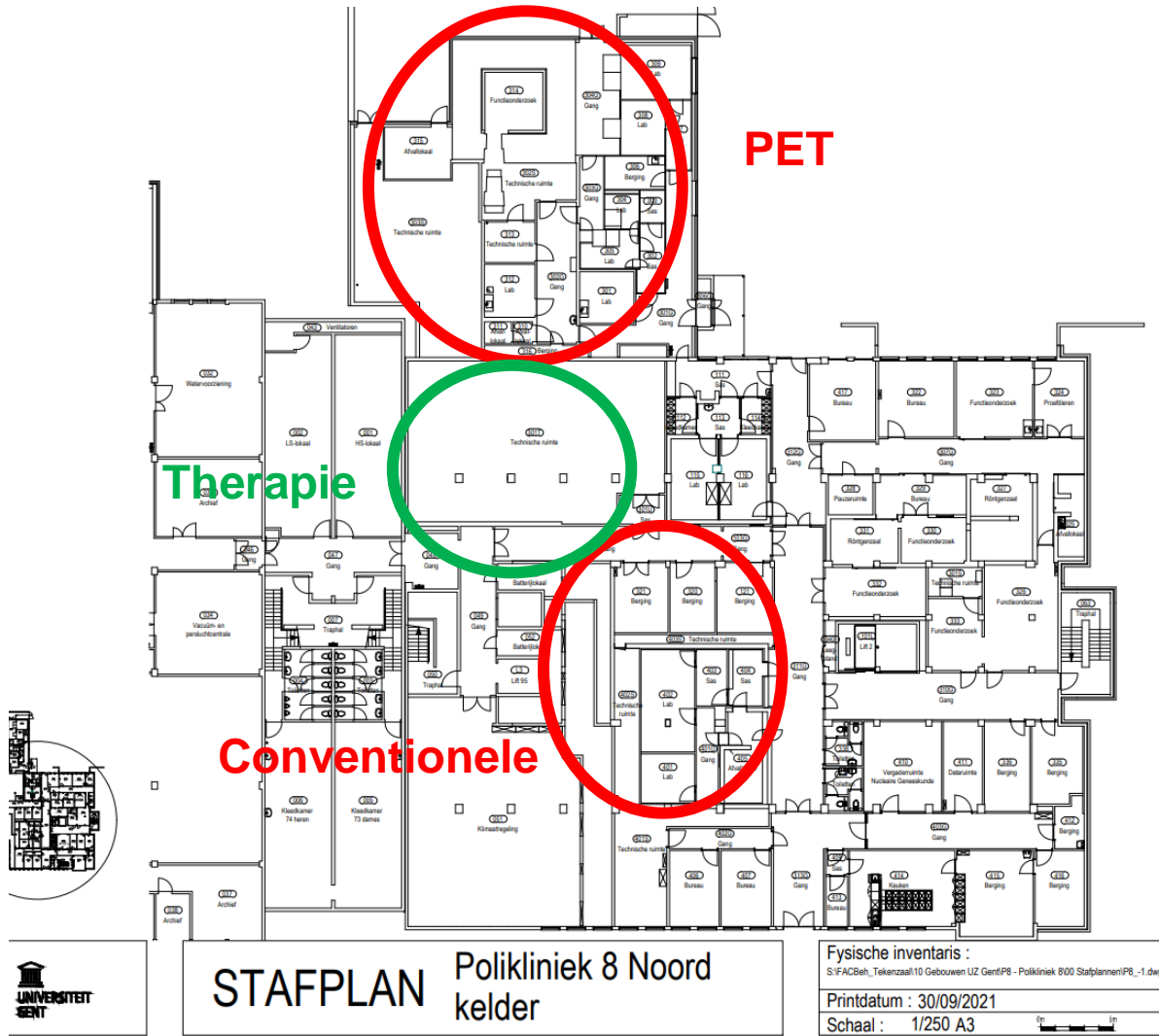
Therapiekamer huidige setting

Toekomst

Radiofarmacie

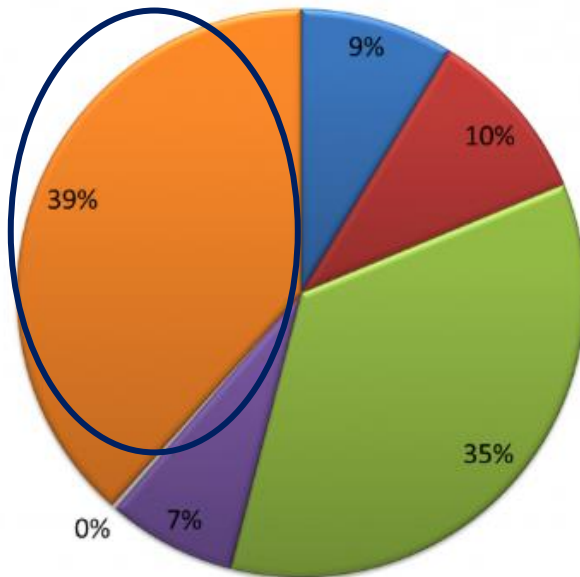
STAFPLAN Polikliniek 8 Noord
kelder

Fysische inventaris :
S:\FACBeh_Tekenzaal10 Gebouwen UZ Gent\F8 - Polikliniek 800 Stafplannen\F8_1.dwg
Printdatum : 30/09/2021
Schaal : 1/250 A3

Dosis

De geschatte blootstelling aan ioniserende straling voor de 'gemiddelde' Belg bedraagt 4 mSv/jaar in 2015

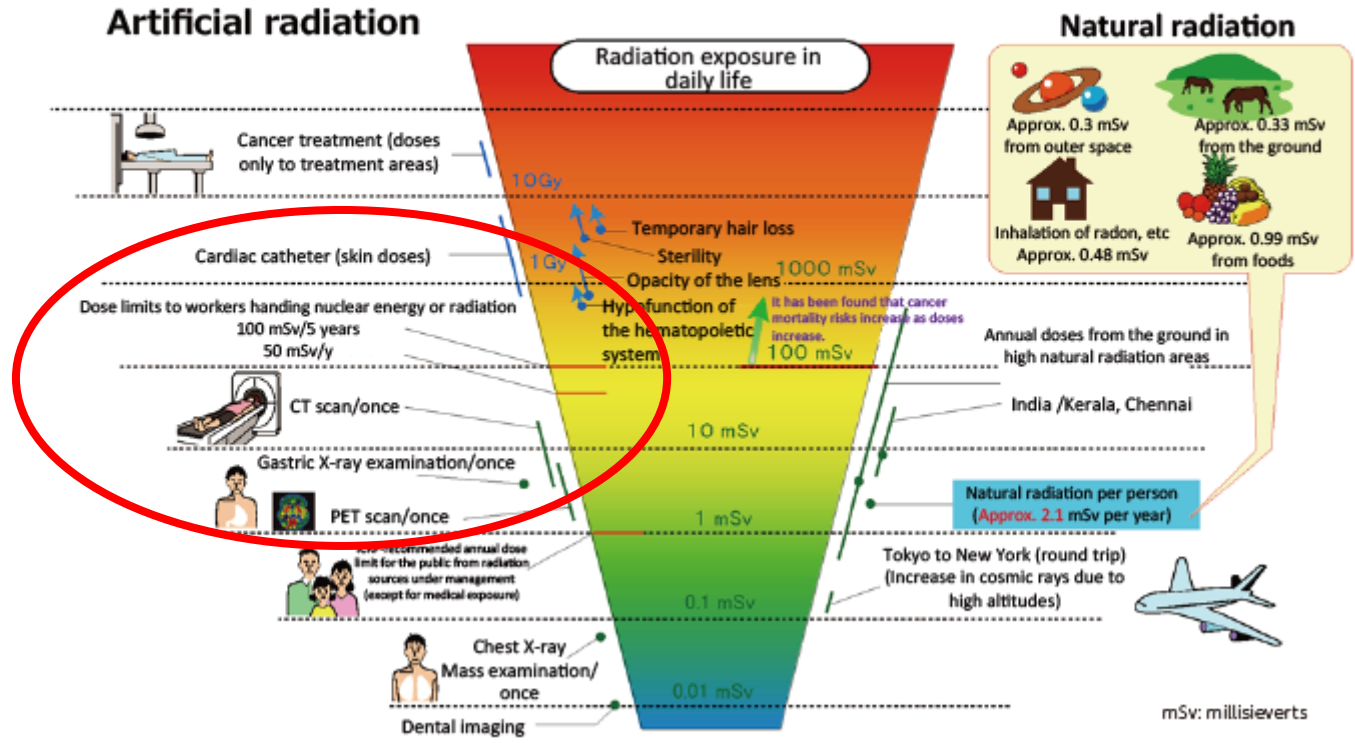

- Kosmos (0,3 mSv/jaar)
- Aardstraling (0,4 mSv/jaar)
- Interne blootstelling door inhalatie van natuurlijke radionucliden (1,4 mSv/jaar)
- Interne blootstelling door ingestie van natuurlijke radionucliden (0,3 mSv/jaar)
- Industriële toepassingen (<0,01 mSv/jaar)
- Medische toepassingen (1,5 mSv/jaar)

	Beroepshalve (mSv/12m)	Publiek (mSv/j)
Gehele lichaam	20	1
Zwangere vrouwen	1	1
Ooglens	150	15
Handen, enkels, onderarmen, voeten, huid (1cm²)	500	50

Comparison of Exposure Doses (Simplified Chart)

POORMD.COM

ALONE IN A DARK ROOM WITH HIS COMPUTER...

THE EXCITEMENT OF NUCLEAR
MEDICINE IS SCINTILLATING.

Definities

▶ Activiteit:

Aantal desintegraties per tijdseenheid

1 Bq = 1 desintegraties per seconde

1 MBq = 1 miljoen desintegraties per seconde

1 mCi = 37 MBq

▶ Verloop van activiteit is exponentieel:

▶ Na 1 $T_{1/2}$ (2h): 1/2 activiteit

▶ Na 2 $T_{1/2}$ (4h): 1/4 activiteit

▶ Na 10 $T_{1/2}$ (20h): 1/1000 activiteit

▶ Geabsorbeerde dosis:

▶ Geabsorbeerde energie per massa

▶ 1 Gy = 1 joule/kg

▶ 100 rad = 1 Gy

▶ Dosis-equivalent = risico voor persoon door opgelopen dosis (~soort straling)

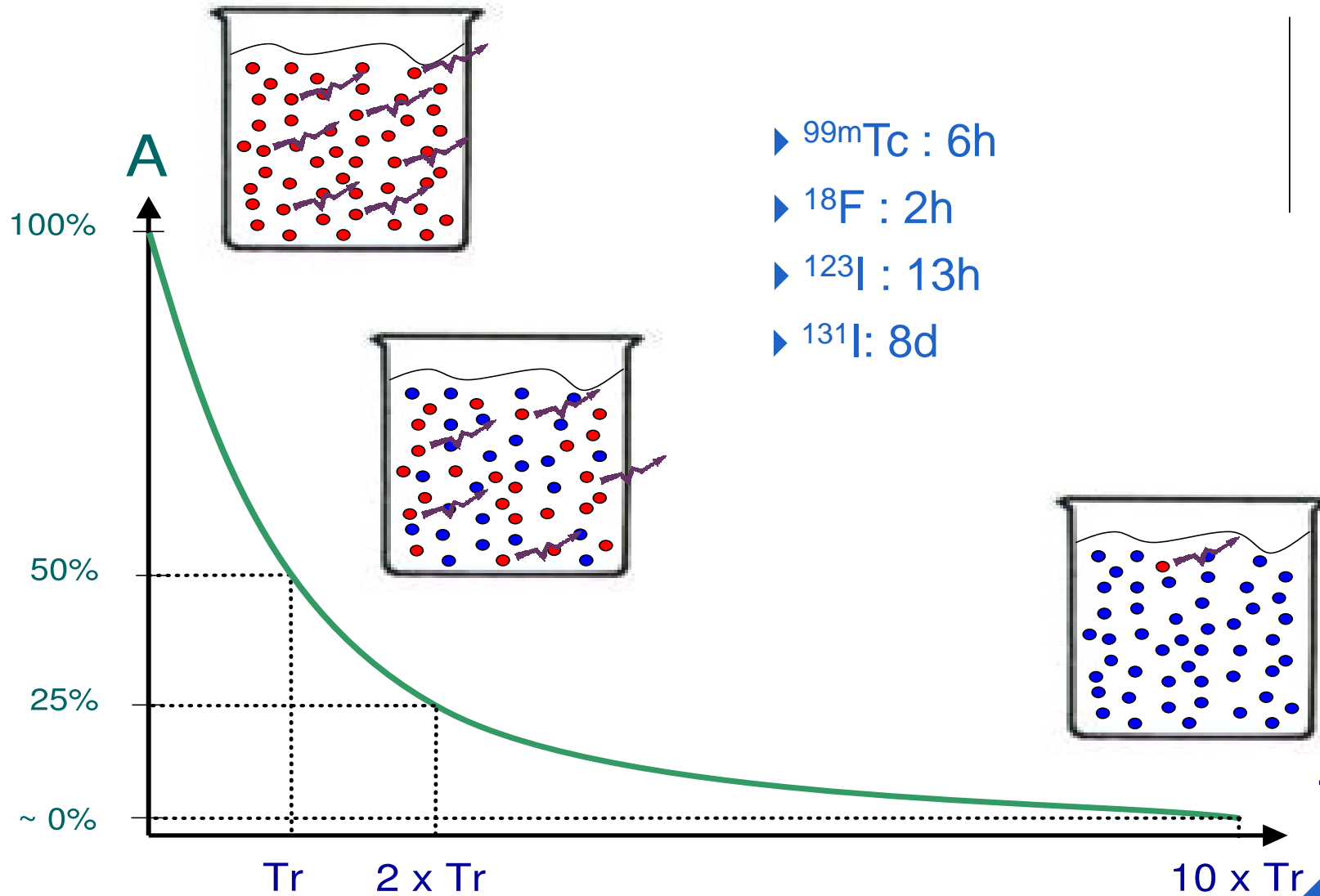
▶ Sv (1 Gy = 1 Sv)

▶ 1 Sv (1000 mSv) = +/- 5% extra kans op overlijden door kanker

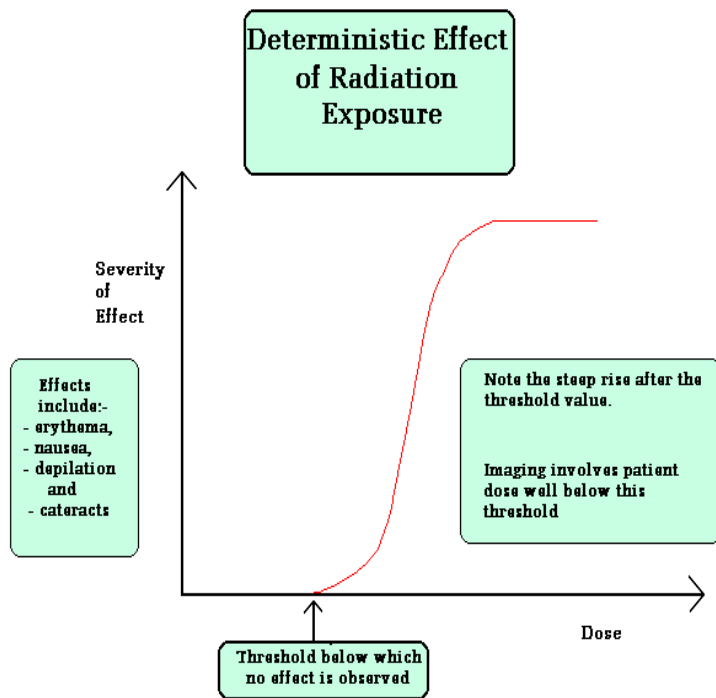

Halfwaardetijd

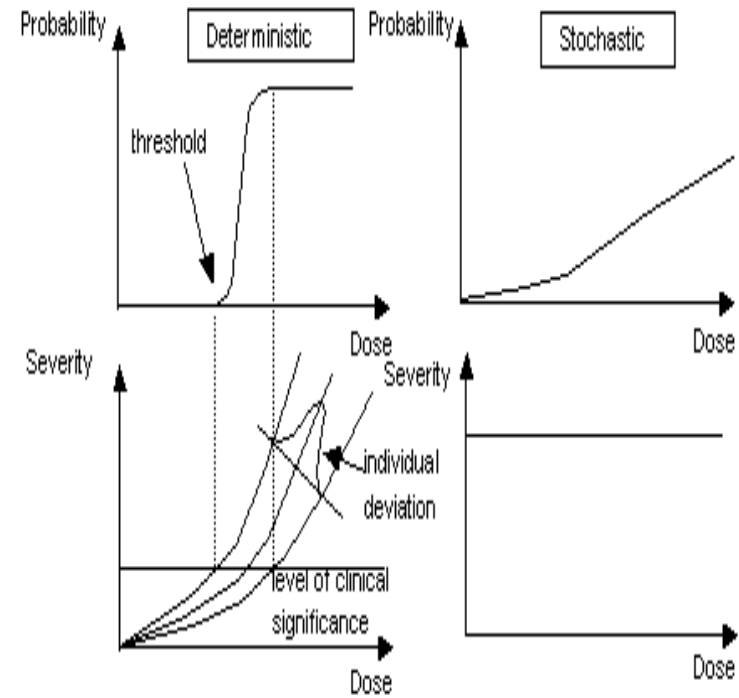

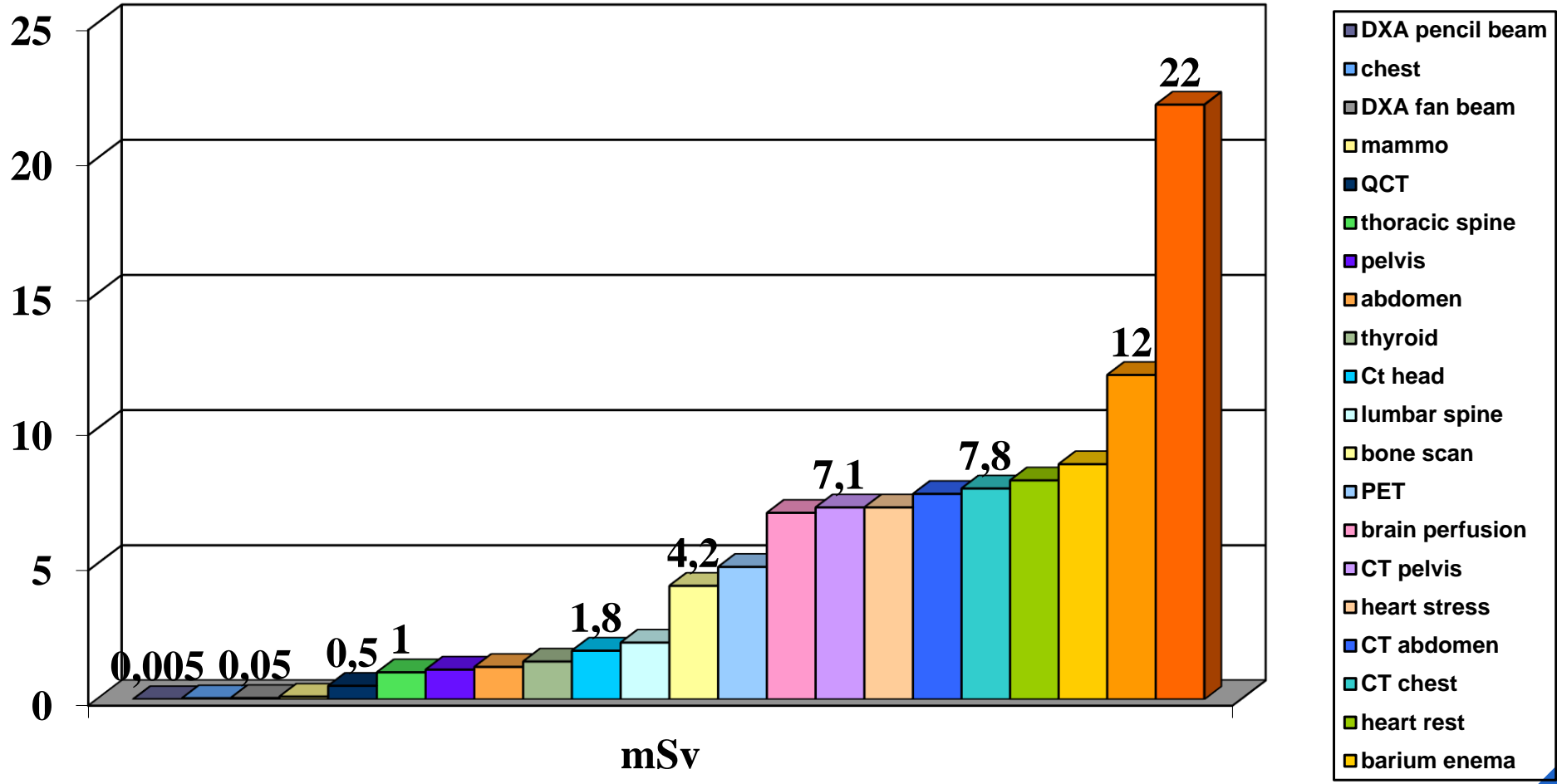
Schade

► Deterministische effecten

► Stochastische effecten

ALARA-principe: "As Low As Reasonably Achievable"